

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: TN-29Sa/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123200608
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Piroš
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:3123200608.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudcom JUDr. Petrom Pirošom v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. XXXX/XX, XXX XX D., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom: Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 19.12.2022, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobkyňa dňa 06.10.2022 požiadala o invalidný dôchodok.

Prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy

2. Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej ako „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 07.11.2022 zamietla žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok z 06.10.2022. V odôvodnení poukázala na posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín z 06.10.2022, podľa ktorého žalobkyňa nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o TN-29Sa/3/2023 2

sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o sociálnom poistení“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení“), pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posúdenie zdravotného stavu, ktorému zodpovedá percentuálne vyjadrenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, je obsahom pripojeného odborného posudku o invalidite zo dňa 06.10.2022, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť odôvodnenia tohto rozhodnutia. Podľa posudku zo dňa 06.10.2022 bolo za rozhodujúce zdravotné postihnutie označené postihnutie: Kapitola V - duševné choroby a poruchy správania, položka 4 – neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, písmeno a) – stredne ťažké formy, so stanovenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 %.

Odvolanie žalobkyne

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, v ktorom nesúhlasila so stanovenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Odvolanie odôvodnila tým, že má astmu bronchiálneho stredného stupňa a berie lieky, bez ktorých by nedýchala. Problémy sa prejavujú pri rýchlejšej

chôdzi. Keďže má žalobkyňa problémy so srdcom a má komorové extrasystoly mnohopočetné je sledovaná kardiológom. Žalobkyňa trpí psychickými problémami, užíva lieky a navyše stále užíva neurop. Dennodenne trpí bolesťami krčnej a driekovej oblasti, má dni kedy iba leží. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa požiadala o vydanie rozhodnutia, ktorým jej bude priznaný invalidný dôchodok, príp. vydanie rozhodnutia súdom, ktorým stanoví mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Rozhodnutie druhostupňového (odvolacieho) orgánu verejnej správy

4. Sociálna poisťovňa, ústredie, rozhodnutím generálneho riaditeľa (ďalej ako „žalovaný“ alebo „odvolací orgán“ alebo „druhostupňový orgán“) číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 19.12.2022 odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdila. V odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný uviedol, že na základe podaného odvolania bol zdravotný stav žalobkyne opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín dňa 24.11.2022, ktorý zotrval na pôvodnom posúdení zdravotného stavu a keďže nevyhovelo odvolaniu žalobkyne, kompletný posudkový spis postúpil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Trenčíne. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Trenčíne posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 15. decembra 2022. Posudkový lekár zotrval na lekárskech posudkoch a nemal dôvod na zmenu posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín zo dňa 06.10.2022 a 24.11.2022. Rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne je zaradené podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. do kapitoly V – duševné choroby
TN-29Sa/3/2023 3

a poruchy správania, položka 4 – neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, písmeno a) – stredne ťažké formy, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 %, z percentuálneho rozpätia 15 % až 20 %. V súvislosti s opatreniami prijatými počas krízovej situácie a v nadväznosti na zákon č. 66/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú a niektoré zákony, bol posudkovým lekárom vykonávajúcim lekárske posudkové činnosť v Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom v Trenčíne v konaní o odvolaní posúdený zdravotný stav žalobkyne v jej neprítomnosti, na základe odborných lekárskech nálezov v posudkovej spisovej dokumentácii. V odvolacom konaní, po opätovnom posúdení zdravotného stavu žalobkyne, posudkový lekár posudkového sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Trenčíne vychádzal zo zdravotnej dokumentácie, ktorú popísal v odbornom lekárskom posudku zo dňa 15.12.2022 a ktorý tvorí prílohu tohto rozhodnutia. Posudkový lekár posúdil zdravotný stav žalobkyne a celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť potvrdil na 20 %, a preto nie je žalobkyňa invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá žalobkyňa pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Keďže v odvolacom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa nespĺňa zákonné podmienky stanovené v § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., bolo napadnutým rozhodnutím rozhodnuté správne a v súlade s právnymi predpismi o sociálnom poistení. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného stavu žalobkyne boli dostatočne ozrejmene posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, zdravotnou dokumentáciou a sú bez nejasností a vnútorných rozporov a v záveroch sa zhodujú. Žalovaný zhodnotil každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, keďže nepredložila také dôkazy, ktoré by spochybnili správnosť posúdenia zdravotného stavu, a preto odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

Žaloba, žalobné body a argumentácia žalobkyne

5. Podanou žalobou žalobkyňa žiadala zrušenie rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie (vydaným generálnym riaditeľom) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.12.2022 (druhostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy) spolu s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.11.2022 (prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy). Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že u žalovaného si uplatnila nárok na priznanie invalidného dôchodku, žalovaný však jej žiadosť o priznanie invalidného dôchodku zamietol. Ako dôvod zamietnutia žiadosti žalovaný uviedol, že žalobkyňa nespĺňa pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Voči rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný tak, že odvolanie

žalobkyne ako nedôvodné v celom rozsahu zamietol a rozhodnutie o nepriznaní invalidného dôchodku žalobkyne potvrdil.
TN-29Sa/3/2023 4

6. Žalobkyňa má za to, že druhostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy je nezákonné, nakoľko vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré spočíva v nesprávnej aplikácii relevantných noriem upravujúcich nárok na invalidný dôchodok. Žalobkyňa uviedla, že žalovaný pri posúdení nároku na invalidný dôchodok vychádzal z faktu, že žalobkyňa má chorobu dýchacej sústavy, a to astma bronchiale, kde podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. je táto zaradená do kapitoly VIII. – choroby dýchacej sústavy, oddiel B – choroby dolných dýchacích ciest, položka 3, písmeno c) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozpätí 35 - 50 %. Žalobkyni však nebola priznaná astma bronchiale, ale bola zjednotená do jej psychického stavu a do kapitoly V – duševné choroby a poruchy správania. Žalobkyňa má za to, že v rámci posudzovania poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť choroba z pľúcneho vyšetrenia astma bronchiale - stredného stupňa, bola do posudku zapísaná až po podanom odvolaní. Pravidelnými kontrolami a správne nasadenou liečbou má žalobkyňa výsledky sprimetrie lepšie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobkyňa žiada súd, aby zrušil rozhodnutie žalovaného č. XXX XXX XXXX X a zároveň aby rozhodnutie nahradil novým, ktorým žalobkyni prizná invalidný dôchodok.

Vyjadrenie žalovaného

7. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe uviedol, že podkladom pre vydanie jeho rozhodnutia bol odborný lekársky posudok posudkového lekára sociálneho poistenia žalovaného zo dňa 15.12.2022, podľa ktorého žalobkyňa nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako o 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne boli zhodnotené všetky odborné lekárske nálezy, ktoré obsahovali závery vyšetrení, subjektívnych údajov a objektívnych klinických vyšetrení, ktoré boli uvedené v každej jednej lekárskej správe a taktiež sa nachádzali aj v posudkovej dokumentácii žalobkyne. Tvrdenie žalobkyne, že jej zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je rozhodujúce. Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje lekárske znalosti, ktoré sú zákonom zverenú posudkovým lekárom sociálneho poistenia podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. Posudkoví lekári spolupracujú pri výkone lekárskej posudkovej činnosti s praktickým lekárom, ošetrovateľom, revíznym lekárom zdravotnej poisťovne a pri posudzovaní zdravotného stavu postupujú aj podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Činnosť posudkových lekárov teda spočíva v náležitom objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu žalobkyne, a to na základe vyšetrení, predloženia zdravotnej dokumentácie, lekárskeho správ a záverov odborných lekárov. Záver o poklese pracovnej schopnosti žalobkyne prijali posudkoví lekári na podklade lekárskeho nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. K námietke žalobkyne ohľadom nesprávnej aplikácie noriem na invalidný dôchodok žalovaný uviedol, že kritéria posudzovania invalidity na účely nároku na invalidný dôchodok sú
TN-29Sa/3/2023 5

upravené v zákone č. 461/2003 Z. z. a v jeho prílohe č. 4, ktorá vymedzuje ochorenia a zdravotné postihnutia, podľa stupňa závažnosti a prináležiaci rozsah percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Žalovaný sa pridriava skutkových a právnych dôvodov uvedených v rozhodnutí vydanom prostredníctvom generálneho riaditeľa žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.12.2022 a trvá na správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.11.2022, ktoré je vecne totožné s rozhodnutím generálneho riaditeľa žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.12.2022. Žalovaný má za to, že predmetné rozhodnutia sú správne a zákonné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný žiada súd, aby žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) ako nedôvodnú zamietol.

8. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného nepodalala vyjadrenie, tzv. repliku.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

9. Zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol zriadený Správny súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) uvedeného zákona výkon súdnictva prechádza od 01.06.2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie pôvodne vedené na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 29Sa/3/2023 vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. TN-29Sa/3/2023.

10. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 107 ods. 2 SSP, nakoľko nezistil žiadny z dôvodov v zmysle § 107 ods. 1 písm. a) až e), pre ktorý by bolo nutné pojednávanie nariadiť, žalobkyňa v žalobe nepožiadala o pojednávanie a žalovaný vo vyjadrení k žalobe výslovne uviedol, že nežiada o pojednávanie. V súlade s § 137 ods. 4 SSP správny súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu dňa 22.01.2024 (č. I. 39) ako aj na webovej stránke dňa 22.01.2024 (č. I. 40) a verejne vyhlásil rozsudok dňa 29.01.2024.

11. Správny súd z administratívneho spisu zistil, že žalobkyňa dňa 06.10.2022 požiadala o invalidný dôchodok. Sociálna poisťovňa, ústredie, ako prvostupňový orgán verejnej správy dňa 7.11.2022 vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla podanú žiadosť žalobkyne. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Dňa 19.12.2022 bolo vydané (prostredníctvom generálneho riaditeľa) rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, ako druhostupňového (odvolacieho) orgánu verejnej správy pod č. XXX XXX XXXX X, ktorým bolo odvolanie žalobkyne zamietnuté a bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy.

TN-29Sa/3/2023 6

12. Predmetom súdneho prieskumu pred správnym súdom je rozhodnutie žalovaného (rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, konajúcej prostredníctvom generálneho riaditeľa zo dňa 19.12.2022, č. XXX XXX XXXX X), ktorým žalovaný zamietol odvolanie a potvrdil prvostupňové rozhodnutie (rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, zo dňa 7.11.2022, č. XXX XXX XXXX X).

13. Podľa § 135 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023: na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

14. Podľa § 135 ods. 1 SSP v znení účinnom od 01.07.2023: na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

15. Podľa § 190 SSP: ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

16. Podľa § 199 ods. 1 písm. c) SSP: sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

17. Podľa § 199 ods. 2 SSP: v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

18. Podľa § 199 ods. 3 SSP: ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

19. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

20. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

21. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

22. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej
TN-29Sa/3/2023 7

schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

23. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

24. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

25. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

26. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

27. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

28. Podľa § 71 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

29. Podľa Prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, Kapitola V. – Duševné choroby a poruchy správania, Všeobecné posudkové hľadisko: pri stanovení poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je potrebné prihliadnuť na vývoj
TN-29Sa/3/2023 8

osobnosti v afektívnej, emocionálnej oblasti, na schopnosti adaptácie, na vplyvy prostredia, možnosti pracovného a sociálneho zaradenia.

30. Podľa Prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, Kapitola V. – Duševné choroby a poruchy správania, položka 4, písm. a) – Neurotické, stresové a somatomorfne poruchy: stredne ťažké formy so stanovenou mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v % 15-20 (znenie účinné v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovaného).

31. Správny súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP. Preskúmaním veci dospel správny súd k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne, preto podľa § 190 SSP žalobu zamietol, čo bude odôvodnené ďalej v texte tohto rozsudku.

32. Jednou z podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok, jeho zvýšenie, ale aj podmienkou pri prehodnotení nároku invalidného dôchodku je invalidita poistenca, ktorá je v danom prípade medzi účastníkmi konania sporná. Podmienky, za ktorých sa považuje poistenec za invalidného upravuje § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Postup pri zisťovaní tejto skutočnosti, vznik nároku na invalidný dôchodok a obsah tohto nároku vymedzuje § 71 zákona o sociálnom poistení nasledovne: za invalidného sa poistenec považuje, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1). Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako rok (ods. 2). Pokles tejto schopnosti sa posudzuje v porovnaní telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a rovnakých schopností zdravej fyzickej osoby (ods. 3). Pokles sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a jeho zdravotnej dokumentácie a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia podľa ďalšieho vývoja a ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov (ods. 4). Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe číslo 4 (ods. 5). Miera poklesu v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (ods. 6). Jednotlivé percentuálne miery poklesu sa nesčítavajú (ods. 7). Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je
TN-29Sa/3/2023 9

dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (ods. 8).

33. Posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť poistencov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 citovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, zároveň so zreteľom na závažnosť aj ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Posudok je teda podstatným dôkazom, na ktorý je súd odkázaný, keďže sám nedisponuje potrebnými odbornými medicínskymi znalosťami. Správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnictve nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali odborný záver ohľadom medicínskych otázok (porovnaj závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Sžso/16/2014 zo dňa 28.10.1015). Práve preto, že posudok zo dňa 15.12.2022 je podkladom rozhodnutia žalovaného, je potrebné, aby posudok bol

dostatočne určitý, úplný a zároveň vo svojich záveroch presvedčivý, pričom v danom prípade posudok posudkového lekára žalovaného tieto atribúty spĺňa.

34. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Trenčíne posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 15.12.2022. Z odborného lekárskeho posudku vyplýva, že posudkový lekár sociálneho poistenia sa v rámci druhostupňového konania o odvolaní podrobne oboznámil s kompletnou spisovou dokumentáciou k posudzovaniu zdravotného stavu na účely invalidity (vrátane záverov z pľúcneho vyšetrenia u E. F. z 05/2022 ako aj z následných kontrol). V danom prípade boli posudkovým lekárom žalovaného zhodnotené všetky predložené lekárske správy a obsah vydaného posudku zo dňa 15.12.2022 nie je v rozpore s obsahom lekárskeho nálezov. Posudkový lekár ako rozhodujúce zdravotné postihnutie určil „Kapitola V – Duševné choroby a poruchy správania, Položka 4 – Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, Písmeno a) – stredne ťažké formy“, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 20 % (z rozpätia 15 – 20 %). Z odborného lekárskeho posudku (na č. l. 7 - 8) je zrejmé, akými úvahami sa posudkový lekár pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne riadil. Z predmetného posudku zo dňa 15.12.2022 je taktiež zrejmé, že bola určená horná hranica percentuálneho rozpätia. Čo
TN-29Sa/3/2023 10

sa týka samotného určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z vymedzeného percentuálneho rozpätia, aj táto činnosť je plne v kompetencii posudkového lekára. Posudkový lekár mieru poklesu pracovného potenciálu v konkrétnych prípadoch určuje v závislosti od závažnosti rôznych komplikácií, ktoré rozhodujúce zdravotné postihnutie vyvoláva. Posudkový lekár v zásade postupuje tak, aby ním určená percentuálna miera ku konkrétnemu postihnutiu zodpovedala približnému zaradeniu tohto postihnutia v rámci novej škály závažnosti všetkých možných postihnutí, ktoré obsahuje príslušná položka a príslušné písmeno. Jednotlivé položky v prílohe č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. sa vnútorne členia na viaceré písmená, ktoré podrobnejšie stupňujú mieru obmedzenia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v závislosti od stúpajúcej závažnosti jednotlivých ochorení. V danom prípade bola závažnosť ochorenia žalobkyne vyhodnotená ako stredne ťažká (Kapitola V, položka 4, písm. a) Prílohy č. 4 zákon č. 461/2003 Z. z.). Posudkový lekár žalovaného vyhodnotil zdravotný stav žalobkyne v súlade s kritériami stanovenými zákonom (posudkové hľadisko).

35. Ako už bolo uvedené, tak posudkový lekár ako rozhodujúce zdravotné postihnutie určil „Kapitola V – Duševné choroby a poruchy správania, Položka 4 – Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, Písmeno a) – stredne ťažké formy“, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 20%. Zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa sa domnieva, že by mala byť zaradená do Kapitoly VIII. – Choroby dýchacej sústavy, oddiel B, choroby dolných dýchacích ciest, položka 3, druh zdravotného postihnutia: bronchiálna astma, písm. c) stredne ťažká perzistujúca astma, kde je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 – 50 %. Správny súd v tejto súvislosti (opakovane) zdôrazňuje, že posúdenie tak rozsahu zdravotného postihnutia ako aj jeho následkov na schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť si vyžaduje odborné lekárske znalosti, a preto je zverené posudkovým lekárom žalovaného v zmysle § 153 ods. 3 písm. a) Zákona o sociálnom poistení. Posudkoví lekári žalovaného v rámci svojej praxe posúdia množstvo individuálnych prípadov, a to im dáva poznanie (v dôsledku porovnávania jednotlivých vecí), teda schopnosť rozpoznať jednotlivé špecifiká zdravotných postihnutí a ich dopad na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u jednotlivých poistencov. Vzhľadom na uvedené je skupina námietok žalobkyne ohľadom posúdenia zdravotného stavu a určenia rozhodujúceho postihnutia žalobkyne nedôvodná. Správny súd si uvedomuje nepriaznivú zdravotnú a s tým súvisiacu životnú situáciu žalobkyne, avšak subjektívne pocity žalobkyne nemôžu mať vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

36. Pokiaľ sa žalobkyni po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia zhorší zdravotný stav, čo by vedela preukázať novými lekárske správy, či nálezmi vydanými po právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia v tomto konaní, môže opätovne požiadať Sociálnu poisťovňu o invalidný dôchodok, pričom v novom konaní môže predložiť všetky dokumenty preukazujúce zhoršenie jej zdravotného stavu.
TN-29Sa/3/2023 11

37. Správny súd v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach (§ 199 a nasl. SSP) nie je v zmysle § 134 ods. 2 písm. d) SSP a § 203 ods. 2 SSP viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (žalobnými bodmi), preto správny súd okrem zaujatia stanoviska ku konkrétnym námietkam žalobkyne, posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného (vydaného prostredníctvom generálneho riaditeľa) a jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia ústredia aj mimo žalobných námietok. Po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu (dávkového aj posudkového) správny súd konštatuje, že nezistil žiadne dôvody, resp. také vady v konaní, v dôsledku ktorých by malo dôjsť k zrušeniu žalobou napadnutých rozhodnutí. Žalobou napadnuté rozhodnutia sú vydané v súlade so zákonom, na základe riadne zisteného skutočného stavu vecí, obsahujú všetky zákonom stanovené náležitosti, vec bola správne právne posúdená, pričom rozhodnutie žalovaného a ani rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy netrpí ani vadou nepreskúmateľnosti.

38. Správny súd už len na záver svojho rozhodnutia zopakuje, že nie je oprávnený rozhodovať o priznaní či nepriznaní nároku na invalidný dôchodok, o ktorom rozhoduje príslušný orgán sociálneho poistenia (žalovaný). Predmetom konania pred správnym súdom je prieskum zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, nie samotné rozhodovanie o nároku na invalidný dôchodok. Vzhľadom na to, ako aj vzhľadom na odborné aspekty medicínskej oblasti alebo problematiky vyplývajúce z lekárskeho správ a posudkov, ktoré boli rozhodujúce pre skutkové zistenia a skutkové a právne posúdenie vecí konajúcimi orgánmi sociálneho poistenia, správny súd nebol oprávnený prehodnocovať zdravotný stav žalobkyne a sám tak určovať jej rozhodujúce zdravotné postihnutie, od ktorého sa v zmysle zákona odvíja miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti. Preto správny súd skúmal len to, či sú závery žalovaného vyjadrené v napadnutom rozhodnutí logické a zrozumiteľné, či neodporujú skutkovým zisteniam (lekárskym posudkom a správam), platnej právnej úprave, a tiež či sú odôvodnené. Po vykonaní prieskumu v uvedenom rozsahu dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie tieto atribúty spĺňa. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal s odvolacími námietkami, ako aj s relevantnými skutočnosťami pre rozhodnutie.

39. Správny súd poukazuje na závery Rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.08.2023, sp. zn.: 7Ssk/151/2022, kde bolo uvedené, že: „Kasačný súd zdôrazňuje, že správny súd nemôže a nie je ani schopný sám posudzovať otázky medicínskeho charakteru. Nemôže tak podľa vlastnej úvahy nahradiť odborné závery posudkových lekárov vlastnými závermi. Úlohou správneho súdu je preskúmať, či obsah posudku nie je v rozpore s obsahom lekárskeho nálezov alebo niektoré lekárske nálezy vôbec nezohľadňuje, alebo či svojou celkovou skladbou je preskúmateľný.“

40. Keďže po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného správny súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, žalobu zamietol podľa § 190 SSP.
TN-29Sa/3/2023 12

41. Žalobkyni, ktorá v konaní nemala úspech, správny súd náhradu trov konania nepriznal, aplikujúc § 167 ods. 1 SSP a contrario.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

a) označenie napadnutého rozhodnutia,

b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,

c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),

d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).